



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# Universitätsbibliothek Paderborn

## In Genesis Enarratio

**Chyträus, David**

**Vitebergæ**

**VD16 C 2625**

Qvintvm Capvt.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-36126**

Mauiael) מהויאל MeHuiael, delere incipiens, à

אל laal, incepit ו מהה MaHah deleuit.

Mathusael) מהושאל Methuschael, postulans seu  
iudicans mortem, à מות Muth ו שאל  
Saal.

Lamech) למך opprimens, humilians, à מכך Me-  
cach.

Ada) עדה Adah, id est, ornata, compta.

Sella) צלה Zilla, umbra eius. צל Umbra.

Label) רבל afferens, producens, à רבל Iabal.

Tubalcain) תבלקין Thubalkain, id est, affer pos-  
sessionem.

Noema) נעמה Naamah, pulchra, decora.

Seth) שיה positio, fundamentum Ecclesiae ו pro-  
missionis de Semine.

Enos) אנוש Homo, erumnosus, à radice אנש do-  
luit, erumnosus fuit. οὐδὲ μ ἀνοσφόρος γαῖα  
ἔεφα ἀνθρώπου.

## QVINTVM CAPVT.

### LOCI PRÆCIPVI

I. De Ecclesia & Schola primorū  
Patrum ante Diluuium.

O II. Series



II. *Series Annorum Mundi.*

III. *Genealogia Christi.*

IIII. *Testimonium de peccato Originalis.*

V. *Enoch Testimonium Immortalitatis & Vitae aeternae.*

I.

DE ECCLESIA  
*Schola primorum Patrum.*

**D**IES nos de Encanijs admonet, quo ante an-  
1714. Iudas Maccabaeus repressis Antiochi  
exercitibus Templum recuperavit, et festum Encani-  
jorum instituit, ut memoria recuperati ab Antiocho  
Templi conseruaretur, & docerentur homines  
semper Ecclesiam mirabiliter à Deo defensam  
restitutam esse, & gratias agerent Deo, quod Eccle-  
siam aeternam ex genere humano elegit, nec pro-  
sus abiectus genus humanum post lapsum, ut Diabolo  
est abiectus, sed promissionem de uenturo Saeculo  
instauratore Ecclesiae primis parentibus patrum  
qui eam continua serie suis posteris tradiderunt.

Nec dubium est primos Patres, quorum Ca-



gum hoc Quinto Capite Moyses recitat, & Eccle-  
 sia Dei, & totius generis humani florem fuisse, an-  
 tecellentem posteris, pietate, uirtute, sapientia, in-  
 uentione artium, aliarumq; rerum gloria. Nequa-  
 quam igitur de prima hac & aurea mundi etate  
 ante diluuium cogitemus, ut Cicero de Inuentione  
 disputat, fuisse quoddam tempus, cum in agris homines  
 passim bestiarum more uagabantur, & sibi uictu  
 serimo uitam propagabant, nec animi ratione quic-  
 quam, sed cœcis & temerarijs cupiditatibus omnia  
 administrabant &c.

Florentissima illius aureæ etatis Ecclesia, &  
 Academia fuit, in qua Annos 930. Adam suis filijs &  
 posteris tradidit doctrinam de Deo, de Creatione  
 rerum, de Imagine Dei ad quam Homo conditus  
 erat, de suo lapsu, de pœnis eius lapsus, de morte &  
 miserijs humanis, de promissione uenturi Seminis,  
 propter quod recepti essent, de tollendo peccato &  
 morte, & restitutione uitæ æternæ, de futuro iu-  
 dicio.

Addebant etiam doctrinam de natura rerum,  
 uiribus & usibus plantarum, de legibus motuum cœ-  
 lestium, quas Iosephus sculptas in tabulis, scribit po-  
 steris traditas esse.

Ac in tanta etatis diuturnitate, & ordinem mo-  
 tuum accurate obseruare, & uniuersæ sapientiæ di-  
 uinæ & humanæ studium confirmare potuerunt.

O \* DE



DE SERIE AN-  
norum Mundi.

Sapientissimo consilio Deus anni curriculum  
dimavit, & tempora distinxit, & certam annorum  
mundi seriem tradidit, præcipuè eam ob causam  
nos in Ecclesia sciremus, quo ordine & quibus  
dis se Deus patefecerit, Quando condiderit  
dum, Quod fuerit initium Ecclesiæ, Quo tempore  
promissionem de Semine Christo reuelauerit  
petiuerit, Quando Lex in monte Synai promulgata  
sit, Quando uenturus fuerit Messias, ut fieret  
Christus.

Deinde in historijs, series & mutationes  
riorum cogitari & distingui, & ut Polybius loquitur  
σωματοποιικδιδωαι non possent: & in  
muni uita omnium negotiorum, contractuum,  
ctorum, iudiciorum & omnium ciuilium officiorum  
tristissima confusio esset, nisi annorum ratio, & tem-  
porum discrimina hominibus nota essent.

Propter has causas DEVS immenso benefici-  
tempora distinxit, & continuam seriem annorum  
Mundi in libris sacris conseruauit, quam in sequenti  
Tabella Studiosis spectandam & ediscendam præ-  
pono.

TABE



TABELLA ANNORVM  
Mundi ex Biblijs.

1656. A condito mundo ad diluuium. Gen. 5. & 7.  
 292. A diluio ad natum Abraham. Gen. 11.  
 75. Abrahæ tradita promissio de Semine benedi-  
 cto. Gen. 12.  
 430. A promissione tradita, usq; ad Exitum de Æ-  
 gypto, & promulgatam Legem. Galat. 3.  
 Exod. 12.  
 480. Ab exitu ex Ægypto usq; ad Templum Salo-  
 monis. 3. Reg. 6.  
 469. A Templo Salomonis ad euersionem Ierosoly-  
 morum ex lib. 3. & 4. Regum. Et Lutheri  
 Chronicis, ac Iosepho.  
 70. Captiuitatis Babylonicæ. Ierem. 25. 29. Da-  
 nielis 9.  
 490. A promulgatione Edicti usq; ad Christum.  
 Dan. 9.  
 1552. A nato Christo.  
 5514. A condito Mundo ad hunc annum currentem  
 1552.

Hanc Tabellam propono, ut Studiosi cernant  
 primos fontes, ex quibus certissima supputatio an-  
 norum Mundi potest sumi.

Ac omnes numeri certo ex scriptura colligi pos-  
 sunt, exceptis 469. annis, ab adificatione Templi usq;  
 ad ca-

○ 3

ad ca-



ad captiuitatem Babylonicam. Vbi ex tercio quarto libris Regum anni 431. tantum coaceru possunt. Sed Lutherus 8. annis Ioram, 20. annos addit, & inter Azariam & Amaziam inter regna decem inserit annorum.

Et Iosephus lib. 10. cap. 10. scribit ab aedificatione Templi usq; ad conflagrationem elapsos esse annos 470. qui numerus cum nostro conuenit. Quod hoc numero à Iosepho & Luthero erratum est, ut hoc erratum comiter alij emendent.

Quod autem in uulgaribus Chronicis Eusebii aliorum, qui Eusebium secuti sunt, numerus annorum mundi multo maior est, uiaelicet 6753, id est la LXX. interpretum uersione, à librarijs deperuata, oritur.

Ac fere omnis supputationum discrepantia in annis qui Genes. 5. & 11. Capite, usq; ad natiuitatem Abraham referuntur, Vt ex sequenti Tabella conspicuum est.

	Gen. 5. Ebraei	LXX Interpretum habent annos
Adam natos annos	130	330
genuit		
Seth	105	205
Enos	90	190
Cainan	70	170
Maleleel	65	165
Jared	162	162
Enoch	65	165



Mathusalem	187	187
Lamech	182	182
Noe	600	600

Summa annorum usq; ad diluuium iuxta Ebræos  
1656. iuxta LXX 2362. annorum.

Differentia est 709.

In Eusebio sunt anni 2242. usq; ad diluuium. Et  
in Latinis Biblijs ex LXX interpretatione con-  
uerfis, Adam tantum habet 230. & Mathusalem 167  
annos.

	Gen. 11. Ebræi	LXX.
Sem post diluuium	2	2
Arphaxat anno	35	135
Caiman irre- psit ex Catalogo Gen. 5.		130
Sale	30	130
Heber	14	134
Phalech	30	130
Regu	32	132
Saruch	30	130
Nachon	29	179
Thare	70.	70.
	<hr/> 292.	LXX.

Summa à Diluuiò ad natū Abraham 292. 1170.

Differentia est 880.

Facile autem ex Quinto & Vndecimo Capite  
O 4 Genesis



Genesis, numerus Annorum mundi usq; ad diluuium  
 & deinceps à diluuiio usq; ad natum Abraham  
 quouis poterit colligi, si annos, quibus singuli patres  
 usq; ad natum Filium uixerunt, per additionem  
 aceruabit.

Discant autem hoc in loco etiam Studiosi  
 tentiam seu traditionem domus Helie Prophetæ  
 quæ his uerbis recitatur in Thalmud, Ordinatio  
 seu parte quarta lib. 2. cui Titulus est Sanhedrin  
 cap. 14. & lib. 5. cap. 1.

Sex millibus annorum durabit Mundus.

Duo millia inane, scilicet ab eo tempore  
 quo Moyses dixit. Terra erat inanis & uacua  
 usq; ad Legem Circumcisionis &c.

Duo millia Lex.

Duo millia dies Messiaë.

(Hactenus Elias, postea subiiciunt Rabini.)

Et propter peccata nostra, quæ plurima  
 sunt, deerunt anni aliquot.

Vt enim Sex sunt dies Hebdomadæ, quibus creauit  
 Deus Cælum & Terram, septimus est Sabbathum,  
 quo quieuit Deus. Ita ratiocinatur hunc mundum  
 dum Sex millibus annorum esse duraturum. Nam  
 mille anni coram Deo sunt sicut dies unus. 2. Petri  
 Psalm. 90. Septimus millenarius erit æternum Sabbathum.  
 Ebr. 7.



## III.

## DE PECCATO

## Originis.

Duo illustria testimonia doctrinae de peccato Originis in hoc Quinto capite obseruentur. Primum quod ait, Adam genuit filium ad imaginem & similitudinem SVAM. Deinde quod narrat Adam & omnes posteros morte extinctos esse. Atque hoc testimonium enarrat Paulus Rom. 5. Per unum hominem peccatum intravit in Mundum, & per peccatum mors, & sic in omnes homines mors peruasit, eo quod omnes peccatum habent.

Diligenter autem in priori dicto, Emphasis in pronomine SVAM expendatur. Adam initio ad Dei imaginem conditus est, hoc est, ornatus luce & sapientia rectè agnoscente Deum. Deinde uoluntatis conuersione ad Deum. Postremo obedientia omnium uirium congruente cum iudicio legis Dei, quæ menti insita erat.

Nunc post lapsum horribiliter deformata imagine diuina, gignit Filium ad imaginem & similitudinem SVAM, hoc est, sibi similem, non solum lineamentis corporis & membrorum positu, sed etiam in omnibus animi conditionibus, uidelicet caligine, in mente auersione à Deo, seu uacuitate timoris, fidei, & dilectionis Dei in uoluntate, & contumacia

O. s. cordis,



cordis, propter quam reus est ira Dei, & mar-  
 corporalis & aeternae, nisi fuerit consecutus ven-  
 sionem peccatorum propter uenturum Semen.

Adiungendum est igitur hoc dictum ad reliqua  
 testimonia, quae docent carnali generatione propa-  
 gari in posteros, naturae corruptionem, propter  
 quam, nati, ad iram Dei & aeternas poenas obliga-  
 tur. Rom. 5. Per unius delictum propagatum est ma-  
 lum in omnes homines ad condemnationem. Epist.  
 Erasmus naturae filij irae. Psal. 51. Ecce in iniquita-  
 bus conceptus sum. Et infra Genes. 6. & 8. Cogitatio  
 humani cordis mala est à pueritia.

Referatur etiam ad hunc Genes. locum il-  
 lustrandum Collatio Adam & Christi, quae Rom. 4.  
 1. Corinth. 15. à Paulo instituitur.

### IIII.

## DE IMMORTALITATE & Vita aeterna.

Maxime illustre testimonium de Immortalitate  
 de restitutione corporum, et de uita perpetua, in quo  
 pij uelut in portu eluctati ex huius uitae miserijs  
 quiescent, est Filius Dei Dominus noster Iesus Chri-  
 stus, qui non solum uiua uoce restitutionem corporum  
 et uitam aeternam post hanc uitam praedixit, & affir-



matsecuturam esse, Verū etiam ipse multos ex morte in uia reuocauit, & ipse recepto suo corpore reuixit, & una resuscitati sunt cœtus Patrum & Prophetarum, qui quadragesimo die post, Ascensionis Christi in cœlum comites fuerunt.

Ad hoc testimonium etiam Eliæ assumptio in cœlum adiungatur, & præsens Enochii historia, Qui cum coram Deo ambulasset, hoc est, pius & fidelis doctor & gubernator Ecclesiæ Dei & præco iusticiæ suo tempore fuisset: tandem anno ætatis 365, spectantibus sine dubio cæteris Patribus (excepto Adamo, qui ante annum 57 decesserat) uiuus in cœlum translatus est.

Nec dubium est Enoch diligenter hanc sententiam de uita æterna, Hominiibus inculcasse, ut particula concionum ipsius testatur, quæ in Epistola Iudæ extat. Prophetauit de his septimus ab Adam Enoch dicens, Ecce ueniet Dominus cum omnibus sanctis milibus suis, ut faciat iudicium de omnibus, ut arguat omnes impios, de omnibus operibus impietatis eorum, quibus impiè egerunt, et de omnibus duris quæ locuti sunt contra Deum peccatores impij.

Venusta etiam cogitatio est de tempore huius iudicij. Ut enim Sex primi Patres mortui sunt, Septimus uero Enoch uiuus in cœlum translatus est, ita inquit Sex millenarijs mundi mors regnabit, Septimo autem beata immortalitas uigebit,

T E



TEXTVS QVIN-  
ti Capitis.

Hic est liber generationis Adam.) Hoc est Genealogia Adam, seu Catalogus posterum Adæ, qui ex Adam generati sunt.

Instituit autem Moses hunc Catalogum proprie Genealogiam Christi, qui erat Semen mulieris, a Deo promissum, quod Serpentis caput contritum erat.

Iuuat etiam in historijs uidere perpetuam seminem & continuationem uirorum heroicorum, in quibus semina uirtutum excellentium plerumque in posterum propagantur, ut de Æacidis uersum ex Hæsiodo citat Polybius lib. 5.

Ἄϊακίδαι κλέμω κερκρότεε ἦε γε δ' αὖτι.

Genuit filios & filias.) Hoc est, multos alios quorum non meminit Scriptura, quia Christus non est ex eis natus.

Ambulauit Enoch coram Deo.) Fuit pius & summus doctor & gubernator Ecclesie, propagator ueræ doctrine & uerorum cultuum Dei, ut à Petro nominatur Præco iusticie.

Iste consolabitur nos.) Iste est promissus liberator, aboliturus maledictionem, sublaturus peccatum, mortem, & restiturus nobis uitam æternam, ut Enoch paulo ante uiuus in cælum translatus est.

NOM



# NOMINA PROPRIA

## Quinti Capitis.

- Adam) אדם Homo seu terrenus,  $\chi\omicron\iota\mu\delta\varsigma$ .  
 Seth) שֵׁת fundamentum.  
 Enos) אֵנוֹשׁ Homo ærumnosus.  
 Caimam) קַיִן possessor, אֲנָה Kanah uel lamentator, אֲקוּן Kun.  
 Malalehel) מַחֲלֵלֵאל Mahalaleel, id est, Sedulo laudans Deum. Vel laudabilis Deus, אֲחֵלֵל Hillel, unde est uox Halleluia.  
 Jared) יָרֵד dominator, אֲרָדָה Radah, uel descendens, אֲרָדָה Iarad.  
 Enoch) חֲנוּךְ Hanoch, dedicatus, consecratus Deo.  
 Mathusalem) מֵתוּשָׁלַח Methusalah, mortis misfio, uel mortem postulans aut uindicans.  
 Lamech) לָמֵךְ opprimens אֲמֵכָה  
 Noe) נֹחַ Noah, id est, quies.

CAPVT